

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

Mistrz Waldemar ?wi? uczy Grajmy lepiej (67)

Patent Gligori?a

Gdy zaczyna?em interesowa? si? szachami, jednym z pierwszych czasopism, które wabi?o mnie sw? kolorow? ok?adk? z kiosku "Ruchu" by? miesi?cznik "Szachy".

Pierwszy wielki turniej, którego opis przeczyta?em by? zaiste turniejem gigantów, czyli Sousse 1967. Turniej mi?dzystrefowy z udzia?em wielu wybitnych graczy, w tym Gligori?a.

Zaj?? on czwarte miejsce. W maratonie na przestrzeni 21 rund nie przegra? partii.

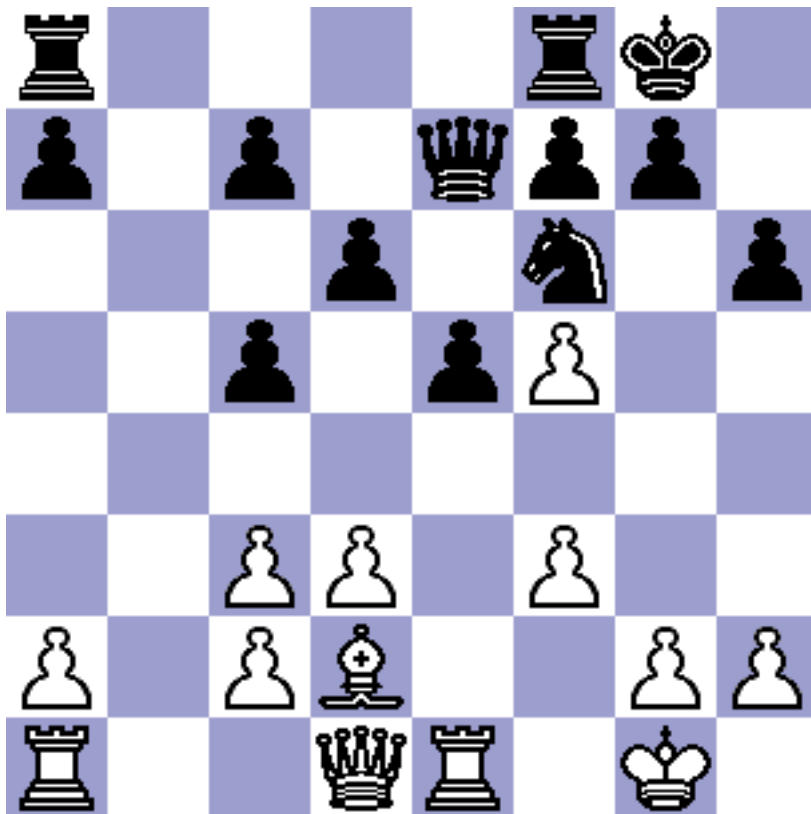
Poni?sza partia zapad?a mi w pami??, sw? niezrozumia?? jeszcze dla pocz?tkuj?cego harmoni? i konsekwencj?. Bardzo gro?nie wygl?da? atak pionkowy, ale Gligori? zd??y? w por?, skontrowa? i wygra?. Dopiero po latach zrozumia?em dlaczego.

Debiut czterech skoczków C49

D.Suttles - S.Gligoric

Sousse 1967

1.e4 e5 2.Sc3 Sc6 3.Sf3 Sf6 4.Gb5 Gb4 5.0-0 0-0 6.d3 d6 7.Gg5 Gc3 8.bc3 He7 9.Gc6 bc6 10.We1 h6 11.Gd2 c5 12.Sh4 Wiele lat pó?niej Nunn poleca? tu 12.h3!? z nast?pnym Sh2 12...Gg4 13.f3 Ge6 14.Sf5 Gf5 15.ef5

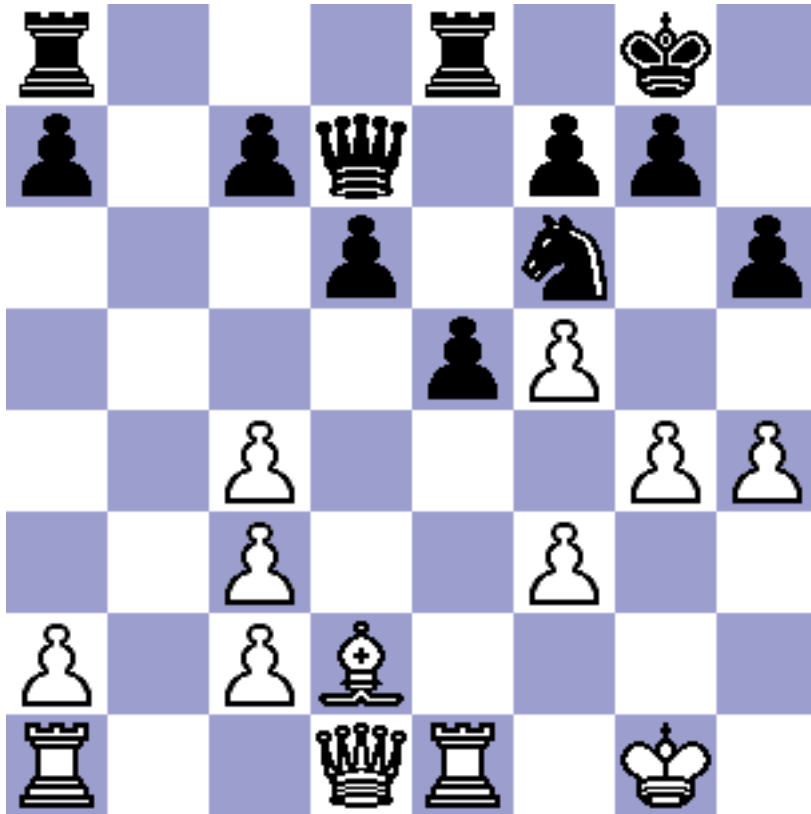
Bia?e postawi?y na atak na skrzydle królewskim.

15...c4! Czarne w odpowiedzi uderzaj? w centrum zgodnie z zasadami strategii.

16.dc4 Po 16.d4 Hd7 17.de5 de5 18.We5 Wad8 19.We2 Hf5 z nast?pnym zdwojeniem wie? po linii d czarne mia?y przebieg gry pod kontrol?.

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

16...Wfe8 17.g4 Hd7 18.h4

Atak pionowy wygl?da imponuj?co, ale Gligori? ma przygotowan? niespodziank?...

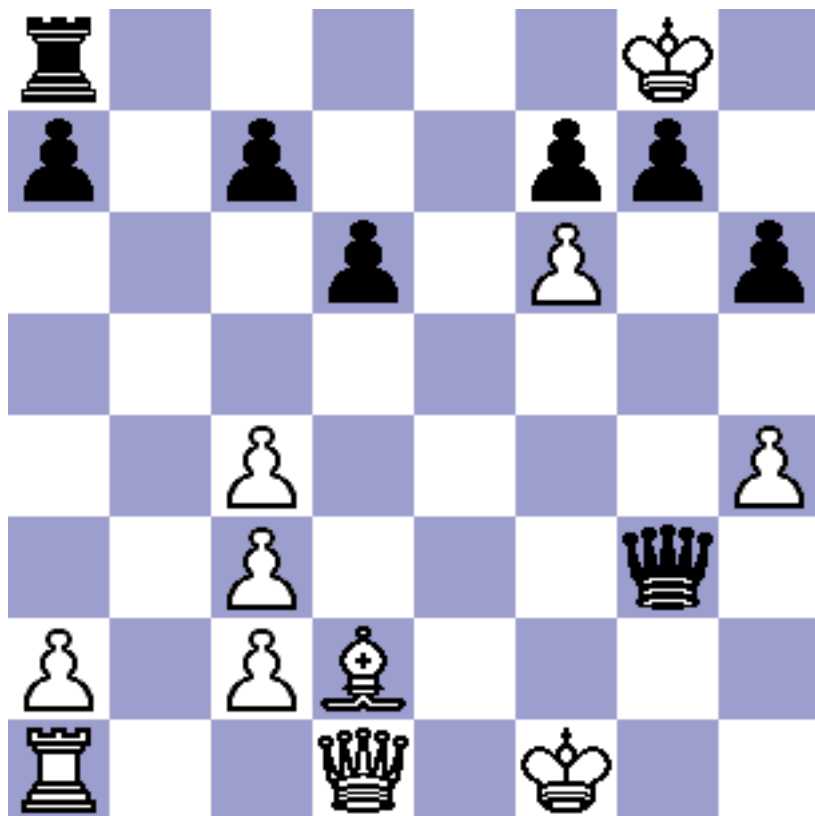
18...e4 Mo?na by?o gra? tak?e 18...Wab8! 19.g5 hg5 20.hg5 Sh7 21.g6 fg6 22.fg6 Sf8 z atakiem na pionka g6.

19.g5 Hf5! Czarne ofiarowuj? figur?, wykorzystuj?c kiepsk? pozycj? bia?ego kr?la oraz nieudan? pozycj? pozosta?ych bia?ych figur.

20.gf6 ef3 21.Kf2 We2+ 22.We2 fe2+ 23.Ke2 Hg4+ 24.Kf1 Po 24.Kf2 Hh4+ 25.Kg2 decydowa? manewr jak w partii: 25...We8 26.Ge1 Hg5+ 27.Kf2 We6

24...Hh3+ 25.Kg1 Hg3+ 26.Kf1

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

26...We8! Czarne podci?gaj? rezerwy i okazuje si?, ?e bia?e figury nie s? w stanie obroni? króla.

27.Ge1 Hh3+ 28.Kf2 We6 29.Hd3 Hh2+ 30.Kf3 Wf6+ 31.Ke3 Hg2 32.Hd5 We6+ 33.Kf4 Hf1+ 34.Kg3 We3+ 0-1

Tyle tytu?em nieco przyd?ugiego wst?pu. Wró?my do podstawowego w?tku. Svetozar Gligori? jak ka?dy wielki gracz mia? swe "patenty". Inaczej mówi?c mia? pewne rozwi?zania strategiczne, które wesz?y do historii szachów i okaza?y si? wielce skuteczne.

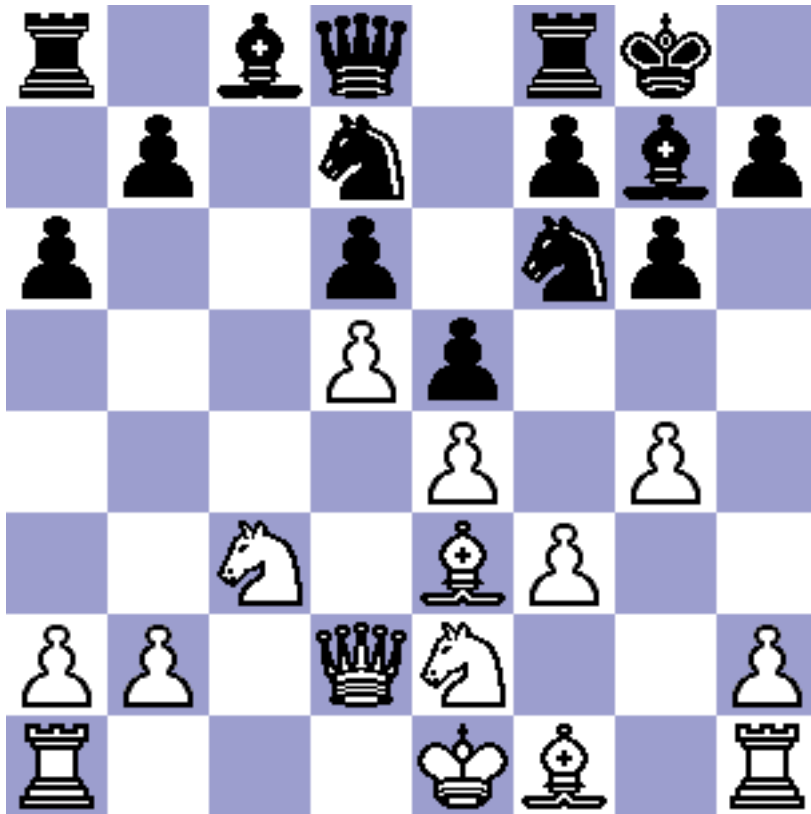
Jednym z najbardziej znanych jest h7-h5 w obronie królewsko-indyjskiej. Proponuj? parti?, która wprowadzie nie by?a pierwsz? z cyklu "h7-h5", ale doskonale pokazuje o co chodzi.

Oczywi?cie w komentarzach wspomn? o narodzinach idei. Dodam jeszcze, ?e wykorzysta?em komentarze Gligori?a zawarte w ksi??ce "Igraju protiv figur" - Moskwa 1983r.

Obrona królewsko - indyjska E89
Avery - Gligori?
Sparks, 1971

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Gg7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Ge3 e5 7.d5 c6 8.Hd2 cd5 9.cd5 Sbd7 10.Sge2 a6 11.g4

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

Kluczowa pozycja w tym wariantcie, szczególnie w roku 1958, gdy narodziła się ta idea.

Zaśabsze uważa Gligori? 11.Sc1 Sh5 12.Sb3 f5 13.0-0-0 Sdf6 14.Gd3 Gd7 15.Kb1 b5 16.Wc1 b4 17.Se2 a5 18.h3 fe4 19.fe4 a4 20.Sa1 b3 21.ab3 ab3 22.Sb3 Wa4 z bardzo silnym atakiem, Bobocow-Gligori? Monachium 1958.

11...h5! Paradoksalne, bo czarne grają "od króla", czyli na skrzydle, gdzie są atakowane. Do roku 1958 wszelkie kontrgrę czarnych na tym skrzydle wiązano tylko i wyłącznie z posunięciem f7-f5. Przy zagraniu g4 wydaje się, że wszelka aktywność czarnych jest tylko na rękę białym. Sam Gligori? stwierdził, że jest to jednak "jedynie posunięcie odpowiadające logice wydarzeń". Czarne wykorzystują tu okoliczność, że skrzydło królewskie białych nie jest jeszcze wystarczająco rozwinięte i fakt, że choć groźnie wygląda posunięcie h2-g4, to jednak pewne sąby ci w obozie białych także powstają.

Idea ta była zaskakująca w końcu lat pięćdziesiątych. Gligori? - zgodnie z jego relacją doszedł do niej z łatwością jednak owa "lekkość" była wymuszona. Inaczej musiałby zmieniać debiut w trakcie turnieju.

Wychodzi zatem na to, że h7-h5 to żadna rewelacja, ale jak zwykle wszystko jest niby proste po wykonaniu na szachownicy. Podobnie jak "proste" były ofiary jako ci w wykonaniu Petrosjana.

12.g5 W pierwszej partii grano Gligoricowi 12.h3 Sh7 13.0-0-0 h4 14.Kb1 Gf6 15.Gf2 Gg5 16.He1 b5 z dobrą kontrgrą, J.Sherwin - S.Gligori? Portoro? 1958

Nieco później Tal zagrał tak: 12.h3 Sh7 13.h4 hg4 14.fg4 Shf6? (14...Sdf6! 14...Sb6) (M.Tal - S.Gligoric Bled/Zagrzeb/Belgrad 1959). Obie partie Gligori? przegrał, ale idea nie straciła swej żywotności.

Inne kontynuacje nie dają białym zbyt wiele:

12.Gg5 hg4 13.fg4 Sc5 14.Sg3 Gg4 15.b4 Scd7 16.h3 Gf3 17.Wh2 i teraz, jak twierdził Tal, należało grać 17...Hb6; Botwinnik-Tal 10 partia meczu 1960r.

12.gh5 Sh5 13.Sg3 Sf4 14.h4 (14.Gf4 ef4 15.Hf4 jest bardzo ryzykowne. Wszystkie czarne figury rozgrywa się niewielkim kosztem ofiary jednego pionka.) 14...Sf6; 12.h3 Sh7 13.h4 (13.gh5 Hh4+; 13.0-0-0 h4) 13...hg4 14.fg4 Sdf6! 15.g5 Sg4 (15...Sh5).

12...Sh7 13.h4 f6! Czarne natychmiast stwarzają sobie szanse kontrgrę po linii "f".

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

14.Gg2 Gligori? wskazuje na 14.gf Wf6 15.Sg1 Wf4!?

14...fg5 czarne musz? jeszcze poprawi? pozycj? lekkich figur.

15.hg5 b5 16.Sc1 Sc5 17.b4 Sa4 18.Sa4 ba4 19.Sd3 Gd7 20.Wc1 Gb5! 21.Sb2 Wf4!

Praktyka Gligorica i Gellera sprawi?a, ?e taka ofiara jako?ci sta?a si? typowa. Czarne uzyskuj? gr? po czarnych polach. Wchodzi do gry z olbrzymi? si?? Gg7. Posuni?cie to, jak relacjonuje Gligori?, znalaz? on do?? ?atwo. Rozwi?zuje ono wszystkie problemy czarnych.

22.Gf4 ef4 23.Sd3 Hg5 24.Wc2 24.Sf4 Gh6

24...Wf8 25.Kd1 a3! Podkre?la w?adanie czarnymi polami.

26.Sc1 Ga4 27.Sb3 Gb2 28.Wb2 Przegrywa tak?e 28.Wc6 Gb3+ 29.ab3 He5 30.Wa6 Gc3

28...ab2 29.Hb2 Wb8 30.Hd2 Sf6 31.Kc1 Gb3 32.ab3 He5 33.Kb1 g5 34.Wc1 g4 35.Wc7

Sh7! 36.Ka2 Sg5 37.He2 h4! 38.fg4 Wf8 39.Gf3 Hd4 40.Wc4 He3 0-1

A teraz partia wielkiego Kasparowa. Wspomina on, ?e gdy zamierza? w??czy? obron? królewsko-indyjsk? do swego repertuaru, Botwinnik zaleci? mu przestudiowanie partii Gligorica. Wypad h7-h5 zrobi? na Kasparowie du?e wra?enie.

Jak jednak zobaczymy, nie poprzesta? on na do??czeniu tej koncepcji do swego arsena?u, ale wzmocni? jeszcze gr? czarnych.

Obrona królewsko - indyjska E89

W.Iwanczuk - G.Kasparow

Dos Hermanas 1996

1.d4 Sf6 2.c4 g6 3.Sc3 Gg7 4.e4 d6 5.f3 0-0 6.Ge3 e5 7.Sge2 c6 8.Hd2 Sbd7 9.d5 cd5

10.cd5 a6 11.g4 h5 12.h3 Wspomnia?em, ?e tak grano Gligoricowi w pierwszych partiach.

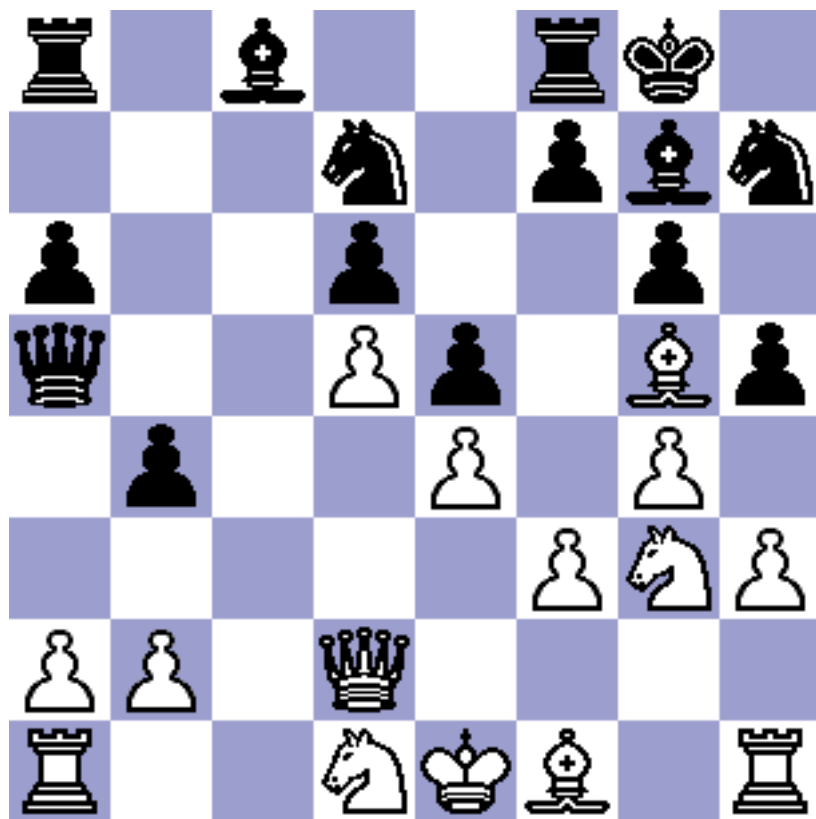
Kasparow zaproponowa? wzmocnienie gry dla czarnych.

Mistrz Waldemar ?wi? uczy

12...b5! 13.Gg5 Ha5!14.Sd1 Na 14.Sg3 nast?pi programowe 14...Sh7 15.gh5 Sg5 16.Hg5 Gf6 17.Hh6 Gg7 18.Hg5 Gf6 19.Hh6 Gg7 1/2 Kramnik-Nijboer, Groningen 1991.

14...b4!? Kasparow próbowa? w tej pozycji tak?e 14...Hd2

15.Sg3 Sh7

16.gh5 Z pewno?ci? bardziej pryncypialne by?o 16.Ge7!?. Kasparow twierdzi, ?e po 16...h4 17 Gf8 Kf8 18..Se2 Gf6 19.Se3 Gg5 goniec nie jest gorszy od wie?y. Iwanczuk postanowi? tego nie sprawdza?.

16...Sg5 17.Hg5 Gf6 18.Hh6 Gg7 19.Hg5 Iwanczuk zdecydowa? si? na powtórzenie posuni??, gdy? po 19.Hd2 Sc5, czarne z uwagi na s?abo?? punktu b3 stoj? ?wietnie.

19...Gf6 20.Hh6 Gg7 1/2

Partia Kasparowa pokazuje jak nale?y pracowa? z klasyk? szachow?. Trzeba j? zna? i w miar? mo?liwo?ci wzbogaca?.

Trener I klasy

MF Waldemar ?wi?

Trener I klasy

Unikalny ID rozwi?zania: #1339

Autor: : polbase

Data ostatniej aktualizacji: 2012-11-27 15:18